

Strategisk næringsplan – sak 22/6949

Høringsutkast

Reiselivsnæring og kulturnæring er to helt ulike bransjer.

Kultur som næring er beskrevet som et viktig satsingsområde for tiden fremover, i flere planer som nå presenteres i Alver kommune. I næringsplanen som her legges frem, peker man også på at det er viktig å satse på kultur og kulturnæring, men dessverre skinner mangel på kunnskap og kompetanse om hva kulturnæring egentlig er, dens egenart og muligheter, sterkt igjennom.

Den 04.10.22 gjorde Alver kommunestyre vedtak om godkjenning av høringsuttalelse/Regional plan for kultur, idrett og friluftsliv 2023-2035/Vestland; *Kultur bygger samfunn*. I denne planen legges det blant annet stor vekt på kultur som identitets og verdiskapingsressurs for nærings-, - og samfunnsutvikling, og man fremhever behovet for økt fokus på kulturbasert næringsutvikling. I vedtaket kommer det frem at Alver kommune ser svært positivt på planfremleggets sterke fokus på kompetansebehov for kulturnæringen, og understreker at dette er avgjørende for kulturfeltets infrastruktur, som også amatørkulturen og frivilligheten er avhengige av. Dette vedtaket på kulturbasert næring, står ikke i stil med den næringsplanen som her legges frem for høring. I planen kommer det f.eks for dårlig frem at kommunen skal legge til rette for etablering og drift av kulturvirksomheter i tråd med Alver kommune sitt ønske og mål om å bidra til nyskaping og næringsvekst, og stimulere til nye arbeidsplasser innen kulturnæringen.

UTFORDRINGER FOR KULTURNÆRINGEN

I planen som her legges frem pekes det på ulike utfordringer for kulturnæring og reiselivsnæring. Jeg kjenner ikke til utfordringene i reiselivsnæringen, men som kulturbedrift i Alver kommune kjenner jeg godt til utfordringene i den næringen jeg representerer, og det vi opplever som mest krevende utfordrende. Våre utfordringer kommer lite frem i den planen som her fremlegges.

Mangler «fyrtårn»?

I Alver kommune er det et svært variert og mangfoldig kulturliv, og nesten oppsiktsvekkende mange profilerte kulturpersonligheter innen idrett, korps, litteratur, skuespillere og musikere har sitt opphav fra vår kommune. Vi har etter mitt syn svært mange «fyrtårn» i kulturbransjen, men vi mangler noen som kan trekke i trådene, og som kjenner kulturnæringen og bransjen godt nok til å utnytte de ressursene og mulighetene som ligger her. Kulturnæring er en viktig næring, og skal ikke bare satses på for å «*sikre mer besøk*», eller *gjøre kommunen mer attraktiv for bosetting*. Kulturnæring er også en virksomhet som er viktig for kulturens del. «Limet» og «motoren i samfunnet»....Ja, -men kulturnæring er også en viktig som næring i seg selv, med stort potensiale for vekst akkurat i vår kommune og i vår region.

I planen står det «*Næringa manglar samarbeidskultur, føreseielege opningstider, kvalitetsnivå, risikovilje og risikokapital for å gjere Alver til eit meir attraktivt og berekraftig*».

Videre står det at «*Næringa har stort forbedringspotensial når det gjeld produktutvikling og samarbeid*».

Jeg mener at det ikke er kulturnæringen som mangler samarbeidskultur, kvalitetsnivå, risikovilje og risikokapital. Problemet er heller at vi i vår region ligger langt bak når det gjelder å satse på kultur som næring, tenke samarbeid med annen næring, og utnytte det potensialet og de mulighetene som ligger i et slikt samarbeid. I vår region er vi ikke vant til å tenke kultur som næring, - men heller som frivillig arbeid, eller noe kommunen/det offentlige tar seg av. De unike mulighetene og fantastiske ressursene vi har i denne kommunen, blir dermed i svært liten grad verdsatt og utnyttet, og dette

mener jeg og flere i den bransjen jeg representerer, skyldes manglende kompetanse og kunnskap om kulturnæring generelt.

Den kulturbedriften jeg representerer driver profesjonelt, og våre produkt og utgivelser holder et høyt kvalitetsnivå. Det vi står for og produserer blir lagt merke til i resten av landet. Vi har vist stor vilje til risiko ved å etablere oss som profesjonell kulturvirksomhet i Alver kommune, og har i løpet av vår korte «levetid» her skapt et svært etterspurt tilbud med positivt kvalitetsstempel. Jeg synes da den generelle beskrivelsen av kulturnæring i planen som at vi «*mangla, kvalitetsnivå og risikovilje*», er misvisende og feil

I stedet for å skrive det dere gjør i planen, burde dere heller skrive at kommunen har et unikt og stort potensielt for vekst i Alver kommune når det gjelder kulturnæring, men at kommunen trenger mer kompetanse om kultur som næring.

Kultur løftes frem som svært viktig i flere ulike planer som nå legges frem i kommunen, - også i denne planen, men formuleringene som brukes passer ikke med det reelle bilde, og slik situasjonen er/oppleves for kulturbransjen. Den profesjonelle kulturbransjen i Alver er svært liten sammenlignet med andre bransjer, og dette er egentlig et stort paradoks og en alvorlig problemstilling, som Alver kommune virkelig burde prioritere å gå mer inn i når man skal utarbeide en så viktig plan som en næringsplan er.

Vi trenger et profesjonelt bindeledd med riktig kompetanse, som kan trekke i tråder, løfte frem kommunens egenart og kultur, bygge broer, utnytte mulighetene som ligger i et godt samarbeid med resten av næringslivet, og jobbe for å skape gode, og attraktive arbeidsplasser innen kulturnæringsvirksomhet lokalt. Slik det er nå trekkes profesjonelle kulturaktører mot Bergen, rett og slett fordi man ikke blir tatt på alvor som kulturnæring i kommunen. Alver kommune må høre på det profesjonelle kulturlivet, og jeg tror det ville vært lurt å tenke en profesjonell rådgiver mellom kommunen, næringsliv og kulturinstitusjoner, - Både frivillige og profesjonelle, slik mange andre kommuner i landet nå planlegger, - blant annet Ålesund kommune.

I planen står det at «*Innbyggjarar etterspør symjehall, kulturhus og andre attraktive kulturtilbod*». Ja, det gjør vi, og det er et veldig viktig satsingsområde, men hva skal vi gjøre i «ventetiden»?

TILTAK 2023 – 2024

I planen står det at *Alver må profilere seg som en attraktiv kommune for busetting, arbeid, næringsetablering og det gode liv.*

LOKALER

I den kortsiktige 2-årsplanen bør det komme frem noen tiltak i forhold til kulturnæring, som kan settes i gang allerede i denne perioden. Vi har ikke tid til å vente med å satse på kulturnæring til kulturhuset er ferdig, da er det nok flere enn vår kulturvirksomhet som har flyttet ut av kommunen. Det nevnes «rimelige lokaler». Dette er et veldig viktig punkt, og man bør se på flere kortsiktige og konkrete løsninger mens man venter på, og planlegger kulturhus.

Noen konkrete forslag:

Kirkene – kan man gjøre disse tilgjengelige og rimelige i bruk for lokale kulturarrangører med adresse i Alver?

Skoler/kommunale bygg. Disse kan i dag leies gratis av frivillige lag/organisasjoner, kunne man også åpnet disse for kulturbedrifter/næring?

Hva med å gjøre Meieriet enda mer tilgjengelig og rimelig for kulturnæringen? Slik det er nå er det rimeligere for oss som kulturvirksomhet AS å bruke Åsane Kulturhus, og vi arrangerer en rekke profesjonelle konserter og forestillinger der hvert eneste år. Identiteten vår knyttes da mot Bergen, i stedet for å beholde den i Alver.

Støtte til privat-eide kulturbygg. Slik det er i dag støtter kommunen kun privat-eide idrettsbygg/annlegg, - ikke privat-eide kulturbygg (bare organisasjons-eide)

PROFILERINGSSTRATEGI

I planen står det at man skal «*Utarbeide ein regional profileringsstrategi for Nordhordland*». Dett er veldig bra. Kulturnæringen bør være en svært viktig del av planleggingen og gjennomføring av denne strategien, og dette bør komme tydelig frem i planen.

Kulturnæringen står i en særstilling, og har en helt unik posisjon for å kunne profilere Nordhordland som et godt sted å leve og bo, mange tanker og ideer og utadrettetere, nasjonale nettverk, som kan bli svært viktig for kommunen med tanke på profilering om omtale, men dersom kulturnæringen skal bidra med dette, er det viktig at næringen opplever å få noe tilbake. Slik er det på ingen måte i dag. Mange av de profilerte kulturpersonlighetene vi her snakker om, opplever lite eller ingen støtte fra kommunen, og de fleste flytter fra kommunen og vil ikke engang si hvor de kommer ifra. Dette er alvorlig og bidrar til det motsatte av god profilering for Alver kommune.

Noen konkrete tanker om hvordan kulturnæring, kommune og andre næringsvirksomheter kan jobbe sammen mot et slikt mål:

- Mulighet for å få mer støtte til ulike samarbeidsprosjekter mellom frivillig og profesjonelt kulturliv, der prosjektet også profilerer kommunen på en positiv måte.
- Det bør settes av betydelig mer midler til lokale kulturprosjekt, lokale arrangører, og andre kulturprosjekter som profilerer kommunen i resten av landet.
- Det bør prioriteres midler til prosjekt som jobber for brobygging mellom kulturnæring og annen næring. Dette blir særlig viktig de nærmeste årene, slik at man kan se/oppdage og oppleve effekten av et slikt samarbeid. Dersom kultur skal brukes som et «middel» for at folk skal ønske å leve og arbeide i kommunen, må kulturnæringen også oppleve å få støtte tilbake.

Betydninga av en god kulturell grunnmur i kommunen er avgjørende for en god samfunnsutvikling fremover, og må derfor også komme mye tydelige frem i næringsplanen som nå skal vedtas. Kunst og kultur er «limet» og «motoren» i samfunnet, men slik kulturnæring fremstilles i denne planen, får man på ingen måte frem hvor viktig næringen er, og hvor viktig det er å satse på kulturnæring i tiden fremover, - særlig de nærmeste årene. Verdensbilde er kaotisk, og mange familier, barn og unge sliter, og står i en vanskelig situasjon. Vi trenger å lage gode tilbud og gode miljø for hele økosystemet i kulturbransjen, - både brukerne/innbyggerne og de profesjonelle. Det å styrke kulturbransjen er viktigere enn noen gang.

Barbro Wiig Sulebakk

Artist, komponist, musikkpedagog, konsertarrangør

Daglig leder for ZingZang AS.